Maa- ja metsätalousministeriö/ruokaosasto/maatalousyksikkö
neuvotteleva virkamies Mirja Kiviranta

MUISTIO
23.10.2017

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnan asiantuntijakuuleminen 24.10.2017

EHDOTUS ASETUKSEKSI KOMISSION TÄYTÄNTÖÖNPANOASETUKSEN (EU) N:O 809/2014 MUUTTAMISEKSI (EU:N YHTEISEN MAATALOUSPOLITIIKAN YKSINKERTAISTAMINEN UUTTA TEKNOLOGIAA HYÖDYNTÄEN) (E 79/2017 vp)

Käsittelytilanne ja asetuksen pääasiallinen sisältö

Asetusluonnoksesta täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 muuttamiseksi äänestettäneen 14.12.2017. Asetusmuutos on sovellettavissa vuoden 2018 pinta-alatukivalvonnoissa myös satelliittiteknologiaan, jäljempänä *monitorointi*, perustuvan vaihtoehtoisen valvontatavan osalta. Monitorointia vuonna 2018 soveltavien jäsenvaltioiden on ilmoitettava asiasta komissiolle kuukauden kuluessa asetuksen julkaisusta. Myöhempinä vuosina monitoroinnin käyttöön ottavien jäsenvaltioiden on ilmoitettava siitä komissiolle viimeistään edeltävän vuoden syyskuun puolivälissä.

Asetusmuutoksella mahdollistettaisiin uusien teknologioiden, kuten satelliittikuvien, kaukoohjattavien lennokkien (drone) ja paikkatiedon sisältävien valokuvien käyttöön otto valvonnassa vuodesta 2018 alkaen.

Yleiset, vuonna 2018 käyttöön otettavissa olevat mahdollisuudet

Asetukseen lisättäisiin mahdollisuus, paikan päällä tehtävän käynnin sijasta, käyttää valvottavan asian tai satelliitti- ja/tai kaukokartoituksen kuvatulkinnassa epäselväksi jäävän asian todentamiseksi mitä tahansa hyväksyttyä todistetta. Tällainen todiste olisi esimerkiksi paikkatiedon sisältävä valokuva. Valvontaotantajoukon muodostamisessa poistettaisiin vaatimus käyttää menetelmää, jossa otosjoukkoa muodostetaan lisäämällä siihen edellisen tekijän jälkeen tarvittava määrä hakemuksia (ns. cascade-menetelmä). Jäsenvaltio voisi käyttää menetelmää edelleen halutessaan. Tämän vaatimuksen poistamisen takia asetukseen lisättäisiin viittaukset, jotka varmistavat sen, että viherryttämistukeen kohdistuu edelleen riskiotanta. Asetukseen lisättäisiin mahdollisuus tarkastaa tukikelpoisuuteen ja viherryttämistuen ekologiseen alaan liittyviä tekijöitä pinta-alamittauksen tapaan 50 % otannalla. Epäsäännönmukaisuuksien tilanteessa tulos olisi ekstrapoloitava koko tilalle tai tarkastettava kaikki lohkot.

Edellä mainitut muutokset olisivat käytettävissä niissäkin jäsenvaltioissa, jotka eivät ota monitorointia käyttöön.

Monitorointi

Monitoroinnissa olisi samanlainen lähestymistapa kuin kaukokartoituksessa eli se on vaihtoehtoinen tapa korvata paikalla tehtävät tarkastukset. Monitoroinnissa hyödynnettäisiin Sentinel-satelliittien tuottamaa aineistoa tai muuta vastaavantasoista aineistoa. Monitorointi määriteltäisiin asetuksessa valvontamenetelmäksi, jossa säännöllisesti ja systemaattisesti

tarkastellaan ja analysoidaan tukikelpoisuusehtojen, sitoumusten ja muiden velvoitteiden täyttymistä siihen asti, kunnes johtopäätökset tuen maksuperusteista on tehtävissä. Monitorointi koskisi vähintään kaikkia yhdennettyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään kuuluvia EU:n kokonaan ja osittain rahoittamia pinta-alaperusteisia tukijärjestelmiä ja tuenhakijoita. Pinta-alaan perustuvien maaseudun kehittämistoimenpiteiden osalta monitorointia voitaisiin soveltaa myös toimenpidetasolla. Jos tukikelpoisuudesta ei saada monitoroimalla riittävää varmuutta, olisi käytettävä muuta soveltuvaa todistusaineistoa mukaan lukien tarkastus paikalla. Jos tukikelpoisuuteen, sitoumukseen tai muihin velvoitteisiin liittyy sellaisia vaatimuksia, jotka ovat relevantteja tuen maksun kannalta ja joita ei voi monitoroida, ne olisi tarkastettava paikalla.

Monitoroinnin myötä voitaisiin luopua 5 % valvontavaatimuksista, valvonnan lisäysvelvoitteesta merkittävän virhemäärän takia sekä keltaisen kortin uusintavalvonnoista. Maaseudun kehittämistoimenpiteiden osalta valvonnan otantavelvoite koskisi vain niitä toimenpiteitä, joita ei voi monitoroida. Hampun tarkastukset tehtäisiin kuten ennenkin eli paikan päällä tehtävänä valvontana ja siihen liittyvänä näytteenottona ja laboratorioanalyysinä.

Vaikutukset maatalousyrityksille

Monitoroinnin ja muun teknologian käyttöönotto toisi myös viljelijälle helpotuksia paikan päällä tehtävän valvonnan vähenemisenä ja niihin käytettävän ajan lyhenemisenä. Uutta tehtävää viljelijälle aiheutuisi muun muassa paikkatiedon sisältävien valokuvien ottamisesta tilanteissa, joissa niitä tarvitaan.

Monitorointi toisi lisää muistutusmahdollisuuksia ja antaisi mahdollisuuksia virheiden ennaltaehkäisyyn sekä tuottaisi enemmän esitäytettyä tietoa kasvulohkopiirrokset sisältävään hakemukseen. Pitkällä tähtäyksellä monitorointi voisi olla mahdollisuus siirtyä kohti hakemuksetonta järjestelmää. Monitorointi voisi avata ovia myös kohti kokonaisvaltaisempaa arviointia tukiehtojen täyttymisestä pienten, muun muassa pinta-alaan liittyvien, virheiden havainnoinnin sijaan. Kun koko tukiala on jatkuvan analysoinnin alla, nähdään tässä aineksia myös seuraamusten lieventämiseen. Tällaisia, nyt muutettavana olevan asetuksen soveltamisalan ulkopuolisia muutoksia komissio ei ole vielä kuitenkaan luvannut.

Valtioneuvoston kanta

Suomi pitää erittäin tervetulleena komission painotusta yhteisen maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseen.

Esitetyt muutokset valvonnan yksinkertaistamiseksi uutta teknologiaa hyödyntäen ja siten paikan päällä tehtävää valvontaa vähentäen ovat oikean suuntaisia. Suomi voi hyväksyä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 809/2014 muutosten kokonaisuuden vaihtoehtoisena valvontatapana. Muutosten käyttöön ottoon sisältyisi kustannuksia aiheuttavia tekijöitä, kuten tietojärjestelmämuutoksia, joiden kustannusten tarkempi arviointi on tällä hetkellä käytännössä mahdotonta.